

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝANSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Pohrab v Ríme za dávnych časov.

Poistovanie proti ohňu.

Blížime sa k tej dobe, kde sa teraz prázdne stodoly z Božskej láskavosti a dobroty naplnia. Blíži sa tá doba, v ktorej roľník dostane odplatu za celoročnú namáhavú prácu. Súčasne s touto dobou požehnania nastupuje ale aj doba požiarov, všetko ničiacich ohňov. Ačkoľvek zvlášte tohoto roku už aj dosiaľ boli sme dosť ťažko navštívení požiarimi, predsa sa obávame, že opravdová doba požiarov ešte iba teraz nastúpi. S plnou stodolou rozširuje sa aj istá ľahkomyselnosť, ktorá má za následok často veľkú spústu. Jaknáhle je stodola plná, žiaľbohu, býva aj hlava plná, nie síce opatrnosťou, čo by bolo nanajvýš žiadúcné, lež omamujúcim trunkom, ktorý nám odoberie aj poslednú kvapku zdravého rozumu, potrebnej rozvahy. A v takýchto okolnostiach udávajú sa najčastejšie najväčšie nehody.

Všetci veľmi dobre vieme, jak smutné následky fahá za sebou požiar, ktorý nezapríчини nedostatok len na okamih, zničiac zásobu potravných článkov, ktorými sa obyvatelia na dlhší čas zaopatrili. lež má smutné následky na hmotný stav vyhorencov aj naďalej, lebo utrpenú škodu často za dlhé roky pocítia a nevedia sa hmotne zotaviť, nevedia si ľahko zaopatriť, čo následkom úderu neprajného osudu utratili.

Istú poľahodu, lepšie povedané istý stupeň bezpečnosti, poskytuje tá okolnosť, že obce všade sriadily ohňohasičské spolky, ktoré zvlášte počas zatvy a mlatby, keď sa najľahšie môže udať nešťastie, vysielajú nočné stráže, aby od práce unavený ľud pokojne si mohol odpočinúť a rano s čerstvou silou mohol si stať do roboty. Hasičia poskytnú výdatnú pomoc pri ohni, prekazia často pustošenie hrozného živlu a ochrania značnú časťku obce pred nekonečným pustošením. Ale prekaziť požiar, to sú nie vstave. Aby sa teda majitelia na každý pád prichystali a svoj majetok si aspoň z väčšej čiastky zabezpečili, toto je možné jedine zabezpečením majetku proti ohňu. Lež čo vidíme? Koľko ráz sa udá taký smutný pád, že bola len jedna čiastka spustošeného majetku assekurovaná, alebo bol majetok assekurovaný tak nízko, že zabezpečujúcou spoločnosťou poskytnutá pomoc nenie dostatočná ani len k restaurovaniu spustošených budov.

V mestách bývajúce obecnstvo stará sa skôr o zabezpečenie svojho majetku, jako obecnstvo menších obcí, napriek tomu že sú v meste požiare o mnoho zriedkavejšie jako na dedine. Príčinou tohoto je z čiastky ľahostajnosť dedinského obyvateľstva, ktoré si málo všima, čo ho v blízkej budúcnosti potkať môže, z čiastky musíme príčinu hľadať v tom, že sú assekurácie

priemerne veľmi drahé zvlášte pre menšieho gazdu, ktorý nemá dom a pajtu škridlou pokrytú, ani staviská múrami ohradené. Keď sa udá nešťastie, potom už horekujú, bedákajú, robia si výčitky, že prečo si nedali majetok zabezpečiť, ale kým ich nešťastie nezachvátilo, nepočujú ani na dobrú radu, nenastrašia ich ani hrozné príklady, žijú v nádeji, že ich nešťastie obide. Štatistické výkazy, ktoré zostavuje každoročne krajinský štatistický úrad, dokazujú, že sa v tomto ohľade u nás pomery nezlepšily.

Jakým spôsobom by mohlo byť postarané o to, aby za požiarimi zapríčineným nešťastím nenásledoval úplný hmotný úpadok obyvateľstva? Táto otázka už častejšie bola pretriasaná. Jedon odborník, ktorý behom dlhých rokov mal príležitosť z vlastnej skúsenosti dokonale sa obznámiť so záležitosťou zabezpečovania, vyvinul ešte v 70. rokoch činnosť, aby zabezpečenie nemovitého majetku prevzal štát do svojich rúk. Na články, v ktorých záležitosť dokonale vysvetlil a predniesol spôsob, jako by sa dala táto myšlienka uskutočniť, svolaná bola v ministerstve financií konferencia. S otázkou jako by sa dalo previesť že by štát zabezpečil majetok, zaoberala sa uhorská vláda už dávno. Bývalý finančný minister Lónyay radil riešiť otázku tak, aby sa stolice postaraly o zabezpečenie majetku obyvateľov, lebo sú v tomto ohľade na jednotlivých vidiekoch panujúce pomery tak rôzne, žeby ťažko bolo vypracovať jednotný plán, ktorý by zodpovedal záujmom a pomerom všetkých vidiekov. V ministerstve financií svolaná konferencia vyslovila sa väčšinou hlasov, že soštatnenie poistovania proti požiaru možno previesť. Príkladom poslúžily niektoré nemecké štáty, kde je takéto poistovanie už dávnejšie do života uvedené. Keď je porobenie takýchto poriadkov možné v cudzozemsku, prečo by bolo u nás nemožným.

Soštatnenie assekurácie zostalo u nás ale aj naďalej len žiadosťou. Uhorskému ministrovi financií predložené byly iné ťažké úlohy, museli sme sa v prvom rade postarať o to, aby sme štátne príjmy a výdavky uviedli do rovnováhy. Teraz ale, keď v krajinských finančných záležitostiach nastal riadny stav, môže byť opäť nastolená otázka soštatnenia assekurácie proti požiaru. Čo by bolo tým žiadúcejšie, lebo aj najnovšie udal sa taký pád, ktorý zasluhuje uváženia. Keď posledne bolo v Liptove jedno za druhým viac väčších požiarov, poistujúce spoločnosti pre Liptov pozdvihly poplatok od assekurácie.

Poistujúce spoločnosti, tak jako sú teraz

sriadené, hľadajú iba na to, aby dostali čím väčšie dividendy od svojich kapitálov; o záujmy ľudu sa ani najmenej nestarajú. Jakkým štát prevezme do svojich rúk záležitosť assekurácie, vtedy sa bude hľadať viac na záujmy občanov, než na finančný výsledok.

Aby ale poisťovanie mohol štát vziať do rúk, potrebné je, aby prv boli do života uvedené isté staviteľské a ohňopolicajné poriadky. Lebo že u nás požiare v našich dedinkách tak veľké škody zapríčiňujú, že jeden požiar na nivoč vyvedie aspoň pol osady, toto z väčšej čiastky pripísané má byť tomu, že na staviteľské a ohňopolicajné poriadky u nás málo alebo nič nedbajú.

Slovo k rodákovi.

«Skrz poslov sa ani vlk nenasíti» hovorili naši predkovia a skutočne osobná skúsenosť je tá najlepšia. Bárs aké základné a obsirne zprávy, keď aj ako len možno zdarný a objasňujúci obraz dajú veciam a okolnostiam, predsa nie sú úplné, nie sú dostatočné. Preto kto za mienkou iných putuje, obyčajne kulhá.

V štáte našom znovu sa sriadivšom úradní správcovia krajiny: ministri a štátni tajomníci návalom práce tak boli obsypaní, že nezbývalo im práce a možnosti, bezprostrednú vedomosť nadobúdať si po širokých-dalekých končinách vlasti. Odkázaní boli na zprávy povolaných síce nie ale vždy vyvolených zpravodajcov: úradníkov. Väčšia časť týchto úlohu svoju krásnu, no zodpovednosti plnú tak pochopovala, že všetky zjavy, pomery a okolnosti čím v najružovejších farbách líčila dôverlivej vláde. Dľa týchto dobroprajných zprávk krajina bola rajom, úrody znamenité, zárobky časté a výhodné, pomery závidenia hodné a ľud so všetkým a nadovšetko spokojný.

Ale chvastaním sa nemožno je najesť sa, zaodievať sa, dane platiť a ku zveľadku kráčať. Následky úprimných zprávk boli: mýlna mienka vlády o stave ľudu a jeho pomeroch a potom nespokojnosť obecnstva, ktoré vládu za nestarostlivú, ba často aj za nespravodlivú držalo. Nuž a všetkému tomu jedine povrchné posudzovanie a nedostatok bezprostredného poznania boli príčinou.

Sám dobrotivý Pán Boh vie, kam by to bolo tak zašlo, keby povážne známky a zjavy i udalosti verejný pozor neboly na seba obrátili. Zjavy tieto byly časté núdze jednotlivých okresov a povážlive veľké vystahovania sa občanov menovite do Ameriky. K tomu požeňnal nám milostivý Otec nebeský na kreslá vládne mužov, ktorí sami z vlastnej skúsenosti poznali ľud a jeho

hmocné i mravné pomery, a ktorí keď veľkej zodpovednosti plné úlohy na seba vzali, týmže aj dosť urobili chceli a sa i snažili. A preto, — čo predtým ako neobyčajnú udalosť obdivoval svet u nás, cesty totiž ministrov po vidieku, to je dnes už na dennom poriadku. Minister výučby nestážuje si navštíviť ústavy vidieckych miest; minister orby s roka na rok zavíta do opustených krajov horo-uhorských, a najnovšie aj minister obchodu bezprostredne sa hľadel presvedčiť o priemyselných pomeroch i potrebách krajov našich.

Následky bezprostredného poznania skutočného stavu v stolici beregskej sú oné značné štátne podpory, ktoré sa našim spolubratom Rusincom dostaly za podiel. A úfame sa, že cesta čulého a účinného ministra obchodu Alexandra Hegedüsa blahonosnou bude tiež pre náš podtatranský ľud.

Lebo, darmo je, veľká a súrna potreba značnej podpory je tu. — Ľud náš rád pracuje, treba mu dať tedy prácu, no ale nie časovú, lež trvanlivú, stálu, ktorá ho usposobí, aby mohol dostatočne zaokryť svoje osobné, rodinné a občianske potreby.

Kraje naše ani nie sú tak veľmi ľudnaté, a predsa počet vystahovalcov do Ameriky je značný. Najväčší v stolicách: Spiš, Šariš a Orava. Prečo? Lebo v týchto stolicách o priemysle, menovite ale o fabrikách takmer ani chýru, ani slychu. Vystahovaním ale tratíme robotné, produktívne sily, no ešte snáď väčšia je škoda morálna, ktorú utrpíme tým, že ľud náš tuho vlastenecký v cudzích krajoch vsaje do seba protivlastenecké náhľady, city a zásady.

Preto nevyhnutná potreba je postarať sa i pre obyateľstvo týchto krajov o výdatnú a stálu prácu. Sám ľud to ovšem zaslúži, a vlastenectvo to i za povinnosť kladie povolaným.

No zvlášte ale postrádame ešte nevyhnutne žiadúcnu návštevu ministra vnútra. Tá by mala byť začiatkom i koncom. Pod dozorom ministerstva vnútra nachodí sa celá verejnosť, a tá požaduje nevšedný, zvláštny dozor. Na poli administratívnom videl by riaditeľ osudov našich všeličo, čo by nemalo byť, a presvedčil by sa, čo všetko nám chýba, a toho je — dosť. Presvedčil by sa o neodkladateľnej potrebe zoštátnenia administrácie nielen stolickej ale menovite obecnej. Videl by tú onú smutnú a zahanbujúcu trmu-vrnu, následkom ktorej pospolitost celé rady krívd znáša. Poznal, zatratil, no aj vykorenil by oné neriady, ktoré pri obecných príračkách biednych občanov sužujú a na nivoč donášajú. No a konečne by sa presvedčil o politickom a vlasteneckom smýšľaní ľudu nášho.

Ako znak novej doby považujeme návštevy našich výtečných ministrov; tešíme sa im a snažne prosíme o ne. Pravé poznanie z hora, pevná dôvera z dola a všeobecné uspokojenie bude ich následkom.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Pofahota pre hospodárov. Daňové reštancie mali hospodári do 15-ho augusta zaplatiť; finančný minister tento termín, aby hospodárom pofahotu poskytnul, predĺžil do konca septembra. Táto pofahota príjde veľmi vhod gazdom, lebo nebudú nútení úrodu čím skôr odpredať len preto, aby si daňové reštancie posplácali.

Biskupská konferencia. Jako počť ostrihomský knieža-primas svolá katolíckych biskupov koncom augusta na poradu, konferenciu. Hlavným predmetom tejto konferencie bude otázka katolíckej autonómie a sriadenia kongruy.

Vystúpenie z ľudovej strany. Karol Haydin, jedon z najodданejších prívržencov ľudovej strany a advokát sväto-štefanskej spoločnosti ktorý pri predošlých voľbách bol aj vystúpil s ľudovým programom, ale prepadol, teraz vystúpil z ľudovej strany. Príčinu vystúpenia udáva v liste upravenom na Jána Molnára. List tento, z ktorého sa čitatelia naši mnoho môžu naučiť, uverejňujeme od slova do slova:

Otený priateľu!

Ponevác následkom nastúpenia prajného obratu v našich politických pomeroch do života vstúpivšia vláda do svojho programu vzala všetky tie politické a verejno-hospodárske zásady, ktorých dosiahnutie bola si ľudová strana za úlohu vytkla: s mojej stránky za vlasteneckú povinnosť si pokladám, abych túto vládu podporoval; následkom tohoto vystupujem z ľudovej strany, čo ti týmto dávam na vedomie.

V tomto mojom rozhodnutí nehatí ma ani otázka revisie, lebo vezmúc do ohľadu, že je v najväčšej čiastke západných štátov, a tak zvlášte aj v Nemecku civilne manželstvo do života uvedené bez toho, aby katolícke centrum žiadalo sotrenie jeho: prišiel som k tomu presvedčeniu, že cirkevno-politické zákony (vyjmúc čiastky pofahujúcej sa na beznáboženstvo) tvoria u nás také ustanovizne, ktoré sa k upevneniu uhorského štátu vyžadujú.

Tofkoto stojí v liste. Z tých dôvodov, ktorými Haydin ospravedľňuje svoje vystúpenie z ľudovej strany dvoje vidia naši ct. čitatelia. Za prvé že terajšia vláda všetko vzala do svojho programu, čoho prevedenie súriila ľudová strana a za druhé že ačkoľvek v každom parlamente jesto katolícka strana, predsa nikde nežiada sotrenie civilneho manželstva. A z tohoto nasleduje to,

že keď proti civilnemu manželstvu po všetkých štátoch Európy katolícki vyslanci nerobia námietky, smelo môžeme ho prijať aj my bez toho, aby ním náš mravný život niečo utrpel.

Politické porady u ministerského predsedu Ministerský predseda Széll meškal minulú sobotu vo Viedni, asíce bol tam tým cieľom, aby sa už vopred oboznámil s tými plánmi, ktoré hotuje rakúska vláda na ten pád, jak by rakúska ríšska rada na jaseň nebola vstave vyvolil členov delegácií. Jaknáhle sa ministerský predseda Széll oboznámil s plánmi rakúskej vlády, hneď sa vrátil na svoj majetok do Rátótu, kam k sebe povolal čelnejších členov liberálnej strany. S nimi sa teraz radí, čo má robiť Uhorsko voči tým prevratom, ktoré sa teraz chystajú v Rakúsku. Do veci zasvätení hovoria, že Rakúska konštitúcia má byť zmenená, vlastne: že má byť do života uvedený nový spôsob, dľa ktorého by sa spoločné záležitosti monarchie, ktoré dosiaľ vybavovaly delegácie, maly budúce prevádzať. Ministerský predseda teraz radí sa s uhorskými hlavnějšími politikmi o tom, jaké stanovisko má Uhorsko zaujať v tejto veci. Po poradách pôjde Széll do Iľlu ku kráľovi, aby mu predniesol stanovisko uhorskej vlády.

Zaplnenie vacovského biskupstva. Sotva že bol nebohý Konštantin Schuster, vacovský biskup pochovaný, už sa začalo hádať, kto bude jeho nástupcom. Spomínaly sa už aj mená, medzi iným bol spomenutý čo budúci vacovský biskup aj Koloman Belopotocký, vojenský biskup, rodom Ružomberčan — Všetky tieto hádania sú ale predčasné; vláda sa dosiaľ ešte ani neradila s primasom Vaszarym, ktorého mienku vždy zvykla vypočuť, a tak tedy nemôže byť ani reči o ustálení následníka Schusteroého.

Minister vnútra a domáci priemysel. Minister vnútra upravil po tieto dni obežník na všetky právomocnosti, v ktorom im na srdce kladie napomáhanie domáceho priemyslu. V tomto veľavýznamnom obežníku píše minister medzi iným aj nasledovné:

Jedon z hlavných činiteľov pri vývine a hmotnom rozkvetu štátu je napomoženie domáceho priemyslu. Záujmy súvisiace s rozkvetom domáceho priemyslu sú tak vážne, že povinnosťou každej vrchnosti je napomoženie tohoto všeobecného dobra. Vláda povedomá súc si tejto povinnosti všetko možné podujme, aby napomohla domáci priemysel a s radosťou pozoruje, že veľká čiastka právomocností horlive napomáha vládu v tomto jej podujatí. Vzdor všetkému tomuto ale presvedčil sa, že jednotlivé právomocnosti, mestá a obce pri zaopatrení verejných potrieb, pri podnikoch zaokrývaných z verejných peňazí neberú dostatočne do ohľadu domáci priemysel, ba niekedy ho práve rovno zanedbávajú, ešte len aj v tom páde, keď uhorský podujmateľ rovnak dobrú látku alebo prácu chce lacnejšie dať. Minister myslí, že tohoto príčinou je zvyk a to predpokladanie že domáce výrobky nemôžu byť tak dobré, jako cudzozemské.

Aby sme tento vznešený cieľ dosiahli, najlepšie je, jestli že právomocnosti, mestá a obce zásadne rozhodnú a výrokom vypovedia, že pri zadovážení všetkých verejných potrieb pri všetkých podnikoch dajú prednosť domácim podnikom.

Tento vážny obežník dozaista sa neminie cieľu, a jaknáhle všetci budeme kupovať len výrobky domáceho priemyslu, tak náš priemysel musí v najkratšom čase zkvitnúť.

Z Francúzska. V pondelok sa začala revízia pra-

pravoty kapitána Dreyfusa. Po toľkom boji predsa vymohli Dreyfusovi priatelia, že pravota jeho bude sa znovu pojednávať. Čudné je, že do tých čias, kým sa len o to jednalo, či sa má previesť revízia pravoty, mysle v celom Francúzsku boli o mnoho rozčelenejšie, než teraz, keď je revízia pravoty už v prúde. Obecnosť sa ticho chová a tak sa zdá, ani konečný výrok pravoty, či bude Dreyfus oslobodený alebo znovu odsúdený nevzbudí už viac tak veľký ruk, žeby sa mohlo revolúcie obávať.

Z a t v a.

Požehnal Boh, — dobrá matka,
Zem úrody nastolila —
Ponáhľa sa každý k žatve,
Robotníkov všade sila.

Sotva brieždi, — vzhádza slnko,
Kúpajúc sa rannou rosou:
Ozýva sa veselý spev
I za srpom, — i za kosou.

Žltým poľom vetrík ladný
Občerstvenie núka — dáva;
K zemi klesá hrdé zbožie,
Ako márna — svetská sláva.

Padá zbožie, — rastie nádej,
Stodoly že naplnia sa:
Nech len chráni Boh od škody,
Bo len on je milosť — spása.

Pustnú polia, — rastnú snopy;
Bez reptania i obtíže
Pracuje ľud v potu tvári:
Veď bohatý je na — kríze.

N e r e s ť g a z d u T r p k é h o.

Bolo v nedeľu popoludní. Trpký jako riadne bol na litániach. Keď prišiel domov, vzal do ruky svoju jedinú potechu, noviny, lebo vtedy obyčajne čítaval, aby sa dozvedel, čo sa minulý týždeň stalo.

— Lebo veď som chodil i ja do školy, alebo čo, — hovorieval. Znal bych i denník čítať! Ale takému dedinskému gazdovi postačí aj týždenník. Potom umlkol a len si myslel:

— Lebo veru, keď by som i ja s čítaním zabíjal robotné dni... vtedy by veru nebolo zapísané moje meno v «Sporiteľni» jako doteraz. Toto všetko len myslel Trpký, ale slovami nevyjadril, lebo bol skromný, držal za neslušné tým sa honosiť, že on i v «Sporiteľni» dačo má. I tak to vie, komu to vedieť náleží.

Medzi tým teraz, jako sa do novín pohlúžil, natoľko sa zadumel, že mu nielen fajka vyhasla, ale ešte i srdce mu tichšie bilo tam dnu.

— Hohó — dudral Trpký, — ale že nie tak. Veď z toho ani polovica neni žart! Potom číta raz, druhý raz a aj tretí raz.

— No teda to je predsa tak! Či z dola, či z hora čítam, len tak je, hovorí sám k sebe.

— Katka ty, Katka — volá na svoju manželku.

Katka nečula. Možno že práve teraz má zasmažku na ohni.

— Katka! — vykrikuje Trpký netrpezlivo. — Poď už pre milosrdenstvo Božie, lebo to je ani z polovice nie žart!

Tvár Katky skoro pukla, tak veľmi bola rozpalená.

— Tu máš Katka, čítaj, čítaj!

— Čo mám čítať? Povedz mi, veď si to ty už aj tak čítal!

— Tak načúvaj! Strašlivý chýr koluje o účastiňách Horskej sporiteľne a jej — vkladate-

loch. Rozumieš Katka vkladateľoch! — Bo účastníci sme ešte nie! Rozumieš? Nie sme!

— Ale vkladatelia! To sme!

— To hovoria, že z tejto sporiteľne ani krajiara nedostaneme.

— Kto?

— Tak na príklad, ani my!

Nastalo hrobové ticho. Neznali prísť k slovu. Konečne započala žena:

— Či nie pravda, koľko ráz som ti hovorila, že najlepšia sporiteľňa je — stolová priehradka.

Trpký potiahol z fajky a potom takto riekol uspokojený:

— Žena, veď tie noviny nehovoria o našej sporiteľni.

— Jeden pes je to, či tá, alebo tá!

— No veď uvidíme!

*

Trpký so ženou ledva čakali deň. On sa obliekol do sviatočných šiat. Chystal sa k súdu. Nikdy nebol tam. Všetkým ale si to rozmyslel; počká kým otvoria sporiteľňu. Trpký je prvý, ktorý tam stojí pri kasse.

— Vyzdvihnem si moje peniaze. Tu je knižka, — šepce pomaly, jako by sa bál, že i druhí počujú.

O pár minút vyčítali Trpkému dvesto zlatých.

Trpký číta — pritom sa obzerá na pravo i na ľavo, jako by ho tá vec mrzela.

— Hovoril som ja žene, — myslel — že škoda tu nebezpečie vidieť. Potom sa zvrtnie.

— Tu sú, vložím ich nazpät!

— Ale dobrý človeče — vraví pokladník — teda na kýho befaha ste ich žiadali!

— Len to som chcel íja, i moja žena znáť, — hovorí zahanbene Trpký — či sú tu; lebo dobre je terazjší čas tu i tu sa presvedčiť...

A. R.

DOPISY.

Z Hornieho Liptova, 10. augusta.

Veľactený Pán Redaktor!

S Božou pomocou i my prichytili sme sa už do žatvy, ba nebude dlho trvať a so zbožím budeme aj hotoví. Ešte nevieme jako nám bude sypať zbožie a jaká je vôbec úroda, lebo toho roku úroda sa menila nielen dľa chotárov, lež i dľa role. Nejednen gazda totiž mal dobrú úrodu na jednej roli a na druhej susednej roli bola už úroda slabá, malá. Len keby sme mali dobré časy ku sprataníu úrody.

Jako po iné roky tak i teraz precestuje cez náš Liptov muho cudzích hostí, hlavne Štrbania vidia mnoho

pánov, lebo zo Štrby idú ku Štrbskému plesu. I pán minister kupectva Hegedüs, ktorý, ako som to v týchto novinkách čítal, cestuje po našich Horniakoch, tiež si obzrel i so svojou pani manželkou naše utešené pleso. Vysokí hostia sa tu dobre cítia a krátia si čas poľovačkami. Tak arciknieža Jozef August, syn arcikniežata Jozefa, ktorý pri plese vo vилle svojho vysokého otca už dlhšie býva, chodí poľovať do okolitých vrchov na kamzíkov. Jako počúvam, arciknieža dosavď zastrelil už osem kusov a hlavný slúžny p. Marcel Joob, ktorý tiež so spoločnosťou poľoval, jedného kamzíka.

Jako známo, pred nedávnom zúril veľký požiar na Troch Sliáčoch. Mnoho gazdov prišlo skoro o všetko. Ale našly sa dobré srdcia, ktoré ulavujú biedu nešťastných pohorencov. Vysoká vláda poslala na ich podporu 115 zlatých a spolok „Dobrého srdca“ 300 zlatých.

V Nemeckej Lupči jeden klobučnícky učení menom Ján Kankrini sa ztratil. Domáci ho začali hľadať ale chlapca kde nič, tu nič. Konečne vyšli na pôjd a chlapca tam našli na jednej hrade obeseného. Pravda už bol mŕtvý. Čo pohlo nešťastného učníka, ktorý bol sotva 14ročný, k takémuto strašnému kroku, nikto si nevie ani len vysvetliť.

V Nemeckej Lupči povrávajú si aj jednu veselú historku. Jeden tamojší obyvateľ že si schovával pušku vo včelíne a susedovho paholka že bolely zuby na ňu. Jednej noci chcel paholok pušku zo včelína potiahnuť, ale na jeho nešťastie zbúril včely, ktoré tak doštípaly zlodēja na tvári, že začal kričať o pomoc. Domáci vybehli a ratovali pred včelami zlodēja, ktorý sa teraz prisahá, že nikdy viac nebude kraďnúť — vo včelíne.

V Malej Porube gazda Martin Beňo s vozom prešiel jedno 3--4ročné dieťa, ktoré po párhodinovom trápení zomrelo. Proti Beňovi zaviedla vrehnosť vyšetrovanie, či smrť dieťaťa nezapríčinil svojou neopatrnosťou.

Jestli budeme mať zase niečo nového na našich stranách, nezapomeniem to sdeliť ct. čitateľom „Opravdového Krestana.“

Pán Boh s nami a zlé preč! Dobrý priateľ.

Budapešť, 9. augusta 1899.

Ctený pán Redaktor!

Chytám sa pera v tej nádeji, že týmto mojim pár riadkom ráčite miesta popriať v tomto obľúbenom časopise.

Dopis môj začnem s tým, o čom sa teraz najviac hovorí, totižto s počasím. Prorok počasia, Nemecký Falb, jak sa nemýlim na júl a august prorokoval bol samé chladné počasie a skoro neprestajné dažde. Jestli kedy, tak teraz sa mu proroctvo nesplnilo. Asi od 10. júla až do dnes mali sme také horúčosti, že si väčšie nevieme ani predstaviť a čo horúčosti tieto robilo ešte nesnesiteľnejšími bola tá okolnosť, že behom tohoto času ani len raz nepršalo. Konečne dnes sa zmenilo počasie asice základne. Včera bola víchrica a dnes máme už takú chládež, že veru dobre padne v izbe sedieť.

Ale nejdem sa len o samom počasi rozpisovať, veď to aj tak nenie mojím cieľom. O čom chcem písať je to predmet aj kus do politiky siahajúci. Chcem totižto pár slov prehovoriť o pohybe, ktorý teraz badať na Horniakoch. Už od rokov nehovorilo sa toľko o Slovákoch, ako teraz. Príčinu k tomu, že sa o nás tak mnoho hovorí, zavedla tá okolnosť, že sa na Horniakoch vydržiavajú ľudové slovenské shromaždenia. Shromaždenia tieto svolávajú takí Slováci, ktorých ja nedržím za Slovákov, lebo ja pod menom Slovák rozumiem takého uhorského občana, tedy Uhra, ktorý síce hovorí slovenskú reč, zato je ale telom a dušou dobrým vlastencom. Tí Slováci ale, ktorí spomenuté shromaždenia svolávajú, nie sú dobrí vlastenci, ba ani len nie vlastenci, lebo oni chcú mať zvlášny politický slovenský národ, ktorého záujmy a ciele líšia sa od záujmov jednotného politického Uhorska. Oni chcú byť politický slovenský národ, kdežto my sme Uhria a nič iné. Oni do protivy stavajú záujmy Slovákov so záujmami Uhrov, kdežto máme predsa len jeden záujem: blahobyť, rozkvet a rozvoj vlasti našej uhorskej, ktorú obýva jednotný uhorský národ.

Keď títo páni majú takéto zvláštne chůfky, nečudujem sa, že na shromaždeniach, nimi svolaných tak málo obyvateľstva berie účasť, lebo Slováci sú s malými výminkami, všetko dobrí vlastenci, ktorí chodia iba na také shromaždenia, kde sa jedná o dobro jednotnej vlasti našej, nejdú ale ta, kde by radi podkopali túto jednotu, túto celistvosť.

Že my Slováci požívame tie samé politické práva, ktoré ostatní obyvatelia Uhorska, to je tak všeobecne známa vec, že tú netreba ani dokazovať a že v spoločenskom živote požívame úplnú rečovú slobodu, toho najmakavejším dôkazom je aj samá Budapešť, hlavné mesto vlasti našej. Tu jestvuje slovenský spolok už od dávnych rokov, členovia jeho sriaďujú slovenské zábavy, divadlá atď. a nikto ich v tom nehatí. Ale nielen tu v Budapešti, lež aj na vidieku sriaďujú rozličné slovenské zábavy a divadlá, ktorých vydržiavanie tiež nikto neprekáža. Celkom inakšie sa má vec ale, keď Slováci chcú čo politický činiteľ, čo politický faktor čo politický národ vystúpiť. Tu už zabrdajú do zásady, že len jeden uhorský národ jestvuje, ktorého jednotliví členovia hovoria rozličné reči. Slováci sú členami uhorského jednotného národa, netvorí ale osobitný politický národ a tak tí, ktorí snívajú o politickom slovenskom národe, naštrbujú jednotu uhorského národa.

Nateraz chcel som o týchto shromaždeniach aspoň toľkoto povedať k poučeniu čitateľov tohoto časopisu. Budúce budem tak smelý a predmet tento objasním ešte i bližšie, aby čtení čitatelia videli, že čo v Uhorsku obydlené národnosti môžu požadovať bez naštrbenia jednoty celistvého štátu, to aj požívali a aj požívajú.

S úctou

Filosof.

Papier.

Prastarí predkovia naši písali miesto papieru na pergamen. Papier je ale o mnoho lacnejší ako pergamen a sotva by sa dnes písalo toľko veršov, keby sa ešte muselo písať na pergamen. Ostatne ušľachtilosť terajšej doby by tomu ani nedovolila. Len si predstavte, aký ošemetný človek by to bol, ktorý by v ľúbostnom liste vylieval city svojho srdca na vyrobenú kožu nebohého somára, kuniera, teľaťa alebo psa. Ba páni z lepších kruhov by sa k tomu ani neprichytili — lebo vieme ich odpor proti týranu zvierat. Na šťastie minuly sa už tie časy, keď bola spotreba pergamenu veľká a teraz sa len veľmi významné veci píšu na pergamen, k čomu sa ho málo potrebuje a tak somáre, telce a psi môžu vesele žiť na svete ďalej.

Vynález pergamenu padá do časov starých a nemožno určiť miesto ani čas, kedy a kde sa po prvý vyrábala. Židia už za časov Dávidových mali pergamenové knihy a Jonovia podľa Herodota písali na jelenie a kozie kože.

Ku písaniu je pergamen látka dobrá a trvalá. V stredoveku, keď vzdelanosť bola obmedzená na úzke kruhy a umenie písárske bolo obmedzené len na kláštor, ktorých rukopisy mávaly zvláštnu cenu pre kláštorne bibliotéky, konal pergamen veľké služby.

V IX. storočí poznala Európa od Arabov handrový papier. Zpočiatku vydržal pergamen jeho konkurenciu. Ale keď sa umenie písárske zmáhalo, bola potreba viacej lacnejšieho materiálu; a ten bol papierom poskytnutý. Pergamen ustupoval. Ale úplne podľahol len vtedy, keď vstúpilo do života kníhtlačiarstvo. Knih sa tlačievalo mnoho a obecnosť ich kupovala hojne. Materiál nesmel byť drahý. Umenie písárske aj kníhtlačiarske sa rozmohlo, výroba papiera prekvitala a vzmohla sa na veľvýrobu fabrickú a tak sa pergamen stal vzácnosťou.

Slovo papier pochodí zo slova papyros a tento pôvod, ja i vznik slova „papyros“ sám dosvedčuje, že prvej ľudia znali práve tak zle kultúrnu históriu ako dnes.

Egyptská rastlina papyros poskytovala látku ku písaniu cele inú, ako papier. Tento vyrábali najprv Číňania, od nich prišli sa výrobu tejto Arabi a tí preniesli priemysel tento do Európy. Výrobku čínskemu a arabskému dali názov egyptskej rastliny.

Egyptský papyros bola rastlina z rodu Cyperácií. Egyptčania ju všestranne upotrebovali. Z koreňa robili rozličné predmety, alebo ho spálili a z uhlia robili tintu. Z kvetu pletli bohom vence, z dreva pod kôrou pripravovali látku ku písaniu. Striedka sa pokrájala na pruhy asi prst široké, tie kládly sa vedľa seba na mokrú dasku potom sa druhá vrstva priekom nakládla na toto a to sa spolu sprešovalo. Plochy menšie sa pospojovaly a často prichodily do obchodu takého dasky na 30 metrov dlhé. Tento egyptský papyros sa užíval vedľa pergamenu. V Egypte samom bol najviac užívaný. Zнала ho i Európa, ale sa tu veľmi neujal preto, že bol dôvoz drahý a pergamen prišiel lacnejšie.

Papier, aký my máme, je nie pôvodu egyptského ale čínskeho.

Prvej sa myslelo, že sa papier pripravoval v Číne z bavlny, že Arabovia po dobytí Samarkandu r. 704 sa príprave jeho priučili, od nich že prešiel bavlnený papier do Európy a len v XII. storočí že bol zdokonálený členy nemeckej rodiny Holbeinovcov, ktorí zamieňali ľanové handry za bavlnu. Nie je tomu tak. Už Číňania vedeli pripravovať konopný papier, Arabi ho zdokonálili a do Európy bol donesený v IX. storočí. Bavlnený papier vôbec nikde a nikdy nejestvoval. Z bavlny nemohli Číňania zhotoviť papier preto, že ho vyrábajú už asi 2000 rokov a bavlna bola do Číny zavezená z južnej Indie až v druhej polovici XIII. storočia. Oni vyrábali papier z moruše papierovej a z bambusu a v VII. storočí počali užívať k výrobe papiera zvláštny druh konopí, ktorý sa vyznačoval značnou trvanlivosťou. Čínski papiernici robili čo zajatci v Chorasane a tam sa výroba zdokonáľila. Miesto konopí užívalo sa ľanových handár a tak povstal papier chorasánsky či samarkandský.

Takto papier zdokonaľovaný dostal sa do Európy, kde sa ho hodne spotrebovalo. Papier ako v Číne tak i v Arábii robili. Ľanové handry sa pripravovali v ručných alebo vodných mlynoch, tak v Marokku bolo v III. storočí 400 mlynov na mletie handár.

V Európe sa papier vyskytuje od IX. storočia a v prvých storočiach bol podobný vo všetkom arabskému. Bavlny v ňom niet. Ku papiernictvu sa užívalo škrobu do XV. storočia, potom započalo klie miesto škrobu svoju úlohu. Vlákna v papieri boli zpočiatku dlhé, potom keď nastala jemnejšia výroba i tieto ostali krátke.

Prešli storočia. Dnes výroba papiera tvorí jedno z najznamenitejších, najdôležitejších odvetví priemyslu. Výrobky sú veľmi jemné — dôstojné svojho účelu. Dnes na drobnú listok dá sa napísať to, k čomu dakedy v Assyrii potrebovali niekoľko veľkých kamenných dasák.

BESEDNICA.

Návrat.

Napísal: Augustin Baczó.

Bol pekný letný večer. Vetrík ľahodne pofukoval, na tmavo-modrom blankytnom nebeskom blískaly sa hviezdy jako drabokami.

Zuzka Javorský pojala svojich dvoch synov, Janka a Jožka, ktorých tak veľmi milovala. Veď jako že by ich aj nemala milovať, veď nad ich poslušnosť nebolo im rovných v celej dedine. K tomu ešte boli aj zlatí bratkovia (dvojčence).

Vysla s nimi pred svoju malú ale vždy čistú chalúpku, kde bola malá lavička umiestnená, aby sa pokochala na čerstvom vzduchu. Aekoľvek tak príjemné povetne vanulo, predsa na Zuzkinej tvári jakýsi tajný

bôľ bolo badať, jej oči sú na zem upreté a z prsú sa jej chvíľami vydiera hlboký vzdych.

— Mamička, — ozve sa Jožko, — bolí ťa snáď niečo, keď si taká smutná?

— Prečo syn môj? — pýta sa matka.

— Ach, nuž len preto, lebo dosavád' vždy, keď sme sem vyšli, rozprávala si nám všeličo a teraz nehoríš ani slova. A hľa, veď ti z očí kvapkajú slzy. Povedz čo ťa bolí, my sme hotoví všetko pre teba vykonať!

— Ach, syn môj — vetila matka premáhajúce žiaľ — vy ste ešte mladí, vy mne v tom pomôcť nemôžete.

— Ale predsa nám len riekni, drahá mamička, — naliehal Jožko — čo ťa bolí a čo je príčinou toho, že ti slzy kanú po lícach?

— Milé dietky, ja vám to poviem, ale tým vás nepoteším.

— No len nám to povedz — kričali obidvaja.

— Práve dneská je tomu desať rokov — začala matka — čo nás váš otec opustil. Odišiel ťa do ďalekého sveta, vyhľadávať živobytie pre seba a tiež aj pre nás. Ale odtedy jako odišiel, ani len slovo sme o ňom nepočuli, či je živý alebo mŕtvy. Jeho priatelia, ktorí s ním boli odišli, poniektorí sa už povracali a ostatní listovne sdeľujú svojim rodinkám zdravie a šťastie svoje.

— Jaké živobytie mal ísť vyhľadávať? Však my máme všetkého vždy dosť. Preto on nemusel odísť do sveta — pretrhol matke reč Jožko.

Matka sa na chvíľu zamyslela a potom ďalej pokračovala:

— Jedno chcela som pred vami zatajiť, ale vám to teraz už poviem. Však znáte babku vašu, ktorá je mne matkou tak jako ja vám. Znate ju že je veľmi lakomá a ziskuchtivá. Ona je príčinou toho, že váš otec odišiel do sveta, ona ho vytisla z domu. Avšak dúfajme v Pána Boha, on nám navráti otca.

— Ach, babka sú veľmi zlá osoba. Koľko ráz nám nechcejú ani len kúsok chleba dať, keď teba nenie doma milá mamička. Čože vlastne spravila nášmu otcovi, keď musel odísť z domu?

— Váš otec bol pre jeho statočnosť a poriadnosť známy, áno aj všade obľúbený muž. Jediné to kalilo jeho šťastie, že bol chudobný. Ja som sa vydala zaňho bez dovolenia mojej matky. Ale srdce mojej matky sa potom obmäkčilo, tak že nás do svojho domu prijala. Lenže jej dobrota netrvala dlho. Ach koľko trpkých hodín sniesol váš otec od mojej matky. Z domu ho vždy vyhánala a všelijako urážala. A to všetko len preto, že sa mne nemohol vyrovnáť majetkom. Tak to trvalo za hodný čas, až konečne sa váš otec odhodlal odísť do sveta a nevrátiť sa dotiaľ, pokým si nenadobudne tak veľký majetok jako moja matka teraz má. Ach, mne moja matka nechcela dovoliť, aby som sa vydala za vášho otca, ja však neposlúchla som hlasu mojej matky. Toto všetko je príčinou mojich slz.

— Dobrý večer! — zavznel za nimi tichý ale veselý hlas a pristupoval k nim jeden slušne odený človek. Zuzka sa zarazila.

Cudzinec pokračoval:

— Som bez prístrešia, dajte mi prenocovať, ja vám za to milerád zaplatím.

— Jestli moja matka dovoľí, prečo nie. Odkiaľ prichádzate? — pýta sa Zuzka.

— Som z ďalekej krajiny a nemôžem dostať nocľah, tak by vás prosil!

— No nech sa ľúbi, jestli moja matka dovoľí!

— Prečo by som nedovolila? Za peniaze bárskto dovoľí! — hovorí k nim približujúca sa stará matka. — Veľmi vďačne dovoľím, nech teda vstúpia do nášho malého ale čistého príbytku. Viem že sa u nás dobre vyspia.

— Ďakujem! — odpovedal cudzinec. — Ale mám jednu žiadosť.

— Jakú? — pýta sa stará matka.

— Ja celý svoj majetok so sebou nesiem, tak by vás prosil, keby ste mi tieto peniaze do rana schovali. — A s tým vytiahol peniaze, odčítal na stôl 4000 zl. a oddal ich starej babke.

Nato si ľahol a tuho zaspal. Stará matka trasúcou rukou posbierala peniaze a odišla do druhej chyže so Zuzkou.

— Tie peniaze musia byť naše; toho cudzinca o ne pripravíme, — hovorí lakomá matka k dcére keď prešli do druhej chyže.

— Matka, snáď len nechcete byť zlodejom? — rečie so strachom Zuzka.

— Ty mlč, nevieš nič. Ja ho o ne pripravím!

S tým začala peniaze klásť do vrečka.

— Pre lásku Božiu, čo chcete robiť?

— Hovorím ti mlč, ten cudzinec tie peniaze viacej nedostane.

— Smiluj sa Bože nad nami! Vás, matka moja, zlý duch mámi. Šanujte si svoju dušu!

— No už vidím, že nerozumieš ničomu. Ale to ti hovorím, ani slovo! S tým vzala vrečko s peniazmi a odišla. Zuzka ale otvorila modliacu knihu a modlila sa za hriešnu dušu svojej matky.

Stará žena medzitým vnišla do pivnice a tu peniaze i s vrečkom zakopala. Keď bola s tým hotová prišla do chyže a uľahla si i s dcérou. Stará zlodejka ale celú noc oka nezažmúrila. Premýšľala, jako by mohla krádež na niekoho iného zvaliť. A aj napadla jej dobrá myšlienka, len keby sa tak rano natrafil nejaký človek, ktorý by jej na okno zaklepal.

A vskutku. Zavčias rana prišiel jeden sused a zaklepal na okno chtiac sa spýtať jako sa ten cudzinec vyspal. V krčme totiž večer sa bol cudzinec prezradil. Bol to Ján Javorský, zať starej lakomej baby.

Ale sused sa dopýtať nestačil, lebo stará žena začala kričať:

— Zlodej! Zlodej je tu! Ukradol peniaze!

Na krik sbehlí sa ľudia. V prvom okamihu prestrašený sused ani nevedel čo počať.

— Peniaze ukradol! Peniaze ukradol! — volala baba.

Medzi sbehnúvšími sa ľuďmi bol i krémár, ktorý starú babu dobre znal a vidiac, že je okno zavreté, pýtal sa, jako mohol sused tie peniaze ukradnúť?

— Nuž cez okno! Ležaly na stole! — jankala pretvárajúc sa stará žena.

— Ale nuž veď je to nemožno, veď je okno zavreté!

Krémár tušil čo vykonala lakomá žena a hneď zašiel pre žandárov.

Medzitým ale na krik zobudil sa aj ten cudzinec a nevediac čo je vo jveci vyskočil so svojho lúžka a bežal do izby, z ktorej bolo počuť hromčenie starej a plač mladej ženy.

— Čo sa pre Boha, stalo, Zuzka moja? — zvolal.

Vtedy žena poznala svojho muža a svokra svojho zaťa.

Svokra zbfadla na smrť vidiac, že chcela obrať svojho zaťa o peniaze, ktoré si krvopotnou prácou nadobudol vo svete a žena túliac sa k svojmu dávno nevidenému manželovi vyrozprávala mu, čo jej matka chcela urobiť.

V tom prišli žandári a spýtali sa, či mu ozaj dakto ukradol peniaze?

Svokra pozrela prosebným hlasom na zaťa.

— Nie! — vetil Javorský. — Mám ich pri sebe!

— A vaša pani svokra prečo teda spravila taký krik?

— Zo zbytočnej obavy o moje peniaze.

Po tomto vysvetlení žandári odišli. Sotva prekročili prah, svokra so slzami v očiach prosila svojho zaťa za odpustenie a donesúc z pivnice ukryté peniaze, oddala mu celý svoj majetok bez každej podmienky, vediac, že ju jej šľachetný zať statočne až do smrti doopatrjuje.

Svetské peniaze.

Napísala: *Emília Pardo Baránová.*

Bol raz jeden cisár (netreba hovoriť vždy jeden kráľ) a ten mal jediného syna, dobrého jako chlebiček, nevinného jako dieťa, ktorého duša naplnená bola milými nádejami, nežnou a milou dôverou. Ani stín pochybnosti, ani sebe menší dych nedôvery nezatemňoval mladého a čistého ducha princovho, ktorý rozpínajúc náručie celému ľudstvu s úsmevom na ústach a vierou v srdci kráčal cestou kvietim porastlou.

Jeho cisárske veličenstvo, jeho otec však bol, jako sa to samo sebou rozumie, veku pokročilejšieho, nežli jeho výsosť jeho syn a bol tiež, jako sa hovorí, prehnanejší a preto nemilo niesol, že jeho jedináček tak pevne verí v dobrotu, úprimnosť a náklonnosť každého, s kým sa potkal.

Aby ho zachránil pred nebezpečenstvom, jaké z takej slepej dôverivosti pochodí, posadil sa s niekoľkými múdrymi čarodejníkmi, v cisárstve jeho najchýrenejšími a tí konečne po svojich hokus-pokusoch vyhndrovali veštbu.

Na to zavola cisár princa a rozpovedal mu rečou múdrou a dôslednou, že má smierniť v sebe náklonnosť ku posudzovaniu každého priaznive a že má veriť, že svet je púhym bojištom, na ktorom zápasí záujem jedného so záujmom druhého a vášň jedného s vášňou druhého a že slavní filozofovia usiáhlí, že človek človeku je vlkom.

Na to odpovedal princ, že jemu sú všetci ľudia holúbky a beránky a že nech ide kamkoľvek, nachodí len veselé obličaje, milé slová, starostlivých priateľov a okúzľujúce milé ženy.

„Si princom, si mladý, si švarný,“ riekol stavec kývajúc hlavou, „a preto súdiš takto. Ale ja som tvojím otcem a preto je mojou povinnosťou otvoriť ti oči a prospieť tebe svojou skúsenosťou. Podnikni zkušku a podivíš sa. Daj si na krk tento cisársky odznak a choď navštíviť svojich najlepších priateľov a priateľkyne. Spýtaj sa ich, či ťa opravdu milujú a vyžiadaj si od nich peniaz na dôkaz lásky. Radi ti ho dajú; peniaze ulož do vreca a vráť sa ku mne so svojou sbierkou.“

Princ poslúchol a odpoľudnia vrátil sa do paláca s vrecem peňazí tak ťažkým, že ho vedel sotva uniešť.

„Teraz,“ prikázal cisár, „sobral si mnoho peňazí; preobleč sa za remeselníka alebo sedliaka, vydaj sa na cestu a svoju útrovu plat peniazmi, ktoré si dnes doniesol.“

Princ splnil príkaz a vydal sa na cestu sám v prostom odeve s opaskom a vo vreckoch niesol všetky peniaze, ktoré bol sobral.

V prvej krčme, kam si išiel trochu oddýchnuť, chceli ho ubiť, pretože chcel platiť za víno falošnými peniazmi.

V druhej krčme ho zbili do opravy.

V tretej ho chytila polícia, že je falšovateľom peňazí; ale pohnutí jeho slzami žandári pustili ho niekde v obci a on sa rozhodol, že už nikde nebude platiť peniazmi, ktoré dostal od svojich priateľov a priateľkyň a že sa vráti do paláca žobrajúc.

Keď predstúpil pred otca a ten videl, jaký je bledý, zmorený, zbitý a smutný, otázal sa víťazoslávne:

„No, jaké boly tie svetské peniaze?“

„Olovené, otecko . . . Nadobro falošné . . . Neoplakávam však tie peniaze, ale jeden iný, z rýdzeho zlata, ktorý som tiež ztratil.“

„A jaký je to, synku?“

„Moja vznietená dôvera, ktorá ma robila šťastným,“ zaplakal princ, pohliadol na otca hnevive a výčitave a odišiel do svojej chyže, v ktorej sa zamknul navždy, lebo vyšiel z nej len vtedy, keď vstúpil do kláštora.

A ríša cisárova nemala následníka.

O cieľuprimeranom obrábaní pôdy a o dobytčom a umelom hnojive.

Z poverenia Gazdovského spolku trenčianskej stolice napísal:

Franc Jattka.

(Pokračovanie.)

Pri úhorení, keď úhor po ostatnom pooraní sa rozzeleňal, keď rozpadnú sa hrudy, vtedy úhor môžeme pobraňiť a potom poznovu môžeme ho poorat, ale nikdy vtedy, keď sú hrudy ešte tvrdé a nerozpadly sa, lebo vtedy by sme hrudy len pozvrtali a zlé oranie by sme previedli.

Toto sú tie praktické časy, v ktorých naša pôda dozrela.

Orat máme teda v lete hneď po sobraní zbožia. Vtedy orme plytko a síce preto plytko, aby sme zabránili vyschnutie pôdy, z druhej strany ale preto, aby pleťové zelinové semeno mohlo sijst. Toto plytké oranie možno odporúčať čo najdôraznejšie *hlavne tým*, ktorých role zaplavené sú ovsihou; týmto čo najrýchlejším zoraním strnisk a zasadením po zboží kopanín najlepšie očistíme zeme naše od týchto špatných koreňov. Keď hneď po žatve strnisko plytko poorieme, vtedy semeno ovsihy vykleje, kdežto keď strnište tak necháme, a len na jaseň ho hlboko zorieme, vtedy semeno ovsihy vykleje až budúcu jar a tak zahluší našu úrodu; ba čo viac, následkom tohoto jasenného hlbokého orania semeno ovsihy tak hlboko padne do zeme, že tam v zemi behom rokov zostane síce na vykletie, a zatiaľ čaká, kým nepride príhodný čas na vykletie. Ztadiaľ pochodí to, že v niektorých rokoch — najviac v rokoch suchých — nenie toľko ovsihy, jako vo vlhkej jari. Preto som neraz počul žalovať sa hospodára: — Veď vlni som nemal ovsihu a toho roku už ju mám. Semeno ovsihy, keď hlboko sa zaorie, zdravé zostane v zemi behom rokov. Špatná zelina je to v jarnom zboží!

Keď strniská hneď zorieme očistíme ich pôdu od všelijakej zeliny — no a kde je mnoho zeliny tam je málo úrody, ba čo viac, pooranie strnišťa blahoprajne účinkuje aj na budúcoročnú úrodu, lebo, tieto dni čítal som v jedných gazdovských novinkách, že istý hospodár obľadom orania strnišťa próby robil a síce: jutro hneď po zožatí zbožia plytko pooral, na druhom jutre ale ponechal strnište; — v jaseň obe jutrá hlboko pooral a na jar zasial ovsom. A hľa jaký bol výsledok? Nuž ten, že na tom jutre, na ktorom strnište hneď zaoral o 5 q ovsu viac našal, jako na tom jutre, na ktorom strnište ponechal a ktoré až v jaseň pooral. Myslím, že tých 5 q dobre zaplatilo pooranie strnišťa. Ja viem, že v našom kraji nezameškajú pooranie strnišťa jako inde, lež u nás do strnišťa aj brach sejú čo jasennú krmu, ale predsa nesmel som premeškať vyzdvihnúť vážnosť orania strnišťa a označiť spôsob jeho prevedenia. Tým oraním sa aj škodlivá chrobač zkantri.

Po zaoraní strnišť nepozostáva iné jako jasenné oranie. Jasenné oranie nech je vždy hlboké! a môže ono byť čím otvorenejšími brázdami ba aj hrudovitě:

lebo veď počas zimy hrudy následkom mrazov a dažďu rozpadnú a rozdrobia sa.

Hlbokého orania — ešte i tí gazdovia ktorí to o sebe mysleli, že volačo vedia, — veľmi sa báli, kdežto tohoto báť sa netreba, lebo tým, že tú takzvanú mrtvú zem na vrch donesieme — ponevác ona počas zimy divokosť svoju utratí, pre rastlinstvo nie je škodlivá. Zkúsenosť dokázala, že hlbokým oraním vždy sme vstave boli rozmnožiť našu úrodu, prečo že by sme nemali teda orať hlboko, keď úrodu našu $\frac{1}{4}$ -inou alebo $\frac{1}{3}$ -inou rozhojníť môžeme?

V jaseň tedy všetky naše zemičky hlboko porieme; a síce poorané strniská ešte raz a po vybratí kopaníu na príklad teda po sobratí zemiakov, kapusty a cukrovej repy zem tiež hlboko porieme.

Túto prácu prekonať musí každý dobrý hospodár.

Aby sa už viac ku jasennému oraniu nevrátil, musím tu poznamenať, že jako máme pôdu našu pred sejbou obrobiť. Pod jasenné zbožie neslobodno ani veľmi plytko ani veľmi hlboko orať, ale len tak, jako je riadne oranie, teda na 6". — Každé oranie pod sejbu musí byť prachovité, hrudy trpeť nesmieme, lebo tam, kde je hruda — rastlina sa nevyvinie.

Raž nemá rada čerstvú oračku, preto nerobme to nikdy. Potom po zemiakoch alebo snád po cukrovej repe, aby sme do friškej oráčiny raž siali. Keď už musíme v jaseň siať, vtedy lepšie bude žito, vôbec po zemiakoch alebo po cukrovej repe najlepšie je len jarné zbožie. Pod raž najlepšie je dvoma týždni popredku pôdu poorat a do nej na brázdy alebo riadkovou mašinou zasiat.

S ďatelíniskami nasledovne obchádzame: Ďatelinisko — alebo po sobraní druhej ďateliny strnište porieme a pred sejbou ešte dáme jednu oračku, — alebo po druhej kosbe — jestli je prajné počasie necháme ešte ďatelinu porásť a pri oraní pod sejbu vyrastenú ďatelinu zaoríme, na ktorú posypali sme superfosfát. Na ďatelinu nie je radno použiť maštalný hnoj, lepší je tam superfosfát.

Prejdime však ku jarnej práci. Jarnú prácu teraz už vedľa toho, že čo príde do zeme, prevedieme. Jestli ozimnú oračku dobre sme previedli, ku príkladu po zemiakoch alebo po cukrovej repe, na jar netreba orať, ale dočkáme, jako som to už spomenul, vyschnutie pôdy a potom ju dobre ťažkým zubákom pobránime alebo extirpátorom pokypríme a do toho jačmeň alebo ovos zasejeme. Takto jačmeň alebo ovos dostane sa do dobrej prošnatej a oteplenej pôdy, rovnejšie a rýchlejšie vykleje, lepšie bude rásť a úroda bude väčšia. Preto aj — výjmuč ten pád, žeby pôda bola veľmi stlačená, — po takej zime, keď pôda nebola zamrznutá a počas celej zimy veľké množstvo snahu ju tlačilo, radno je pod jarnú sejbu poorat, ináč nie. Mnohí obávajú sa toho, že keďby pod jarnú sejbu nepoorali, nevykynozili by zelinu, ale veď hlboko zasahujúca brána alebo extirpátor priam tak dobre ničí zelinu jako pluh.

Pod kopané rastliny na jar bez otázky potrebné je poorat menovite ťažkú pôdu. Zkúsenosť to dokázala, že nielen zemiaky ale aj cukrová repa, väčšiu úrodu daly vtedy, keď pod ne z jara zem pooraná bola.

Toto oranie práve tak hlboké byť musí jako v jaseň pri oraní pod sejbu.

Keďby jaro bolo veľmi suché a ku príkladu pod zemiaky neskoro by sme orali — aby hrudy počas zimy rozkyprené zase nevyschly a sbily sa do hromady, radno je pôdu predbežne pobránit; týmto činom hrudy tie rozbránime, z druhej strany ale a čo je hlavné zachránime zimnú vlhkosť a kyprošť zeme.

Úhorenie u nás už viac a viac prestáva, lebo veď ďatelina, ktorá tak dobre dorába sa u nás, nahrádza úhorenie a keď už úhor držať musíme, prevedme hlboké oranie ešte v jaseň, na jar pobránime, na to vyvezme hnoj a potom ten hnoj hneď zaorme. Krom tohoto potom už len oračku pod sejbu dáme.

Toto bolo by v krátkosti, čo povedať som chcel o dobrom oraní.

(Pokračovanie nasleduje.)

Pápež chorľavie. Z Rímu píšú, že následkom veľkých horúčostí, ktoré tam teraz panujú sv. otec často upadá do mdlôb. Lekára pápežovho, ktorý letuje na vonkove, telegraficky volali do Rímu.

Smrť. [Štefan Teleszky jeden z najznamenitejších juristov vlasti našej a bývalý štátny sekretár pri ministersve pravosúdia u boku Desidera Szilágyiho, dňa 5. augusta náhle zomrel v Korytnici. Teleszky narodil sa r. 1836. v Szatmári a jako mladý advokát zvolený bol vo Veľkom Várade dvakrát a v Nagy-Szóllósi raz za vyslanca. R. 1896. už neprijal mandát a utiahol sa z politického života. Teleszky vypracoval viac návrhov zákonov. Jeho veličenstvo r. 1892. vyznačil ho rytierskym rádom Leopolda. Jeho smrť vzbudila všeobecnú sústrasť. Mrtvolu zosnulého dovezli do Budapešti, kde ju za veľkej účasti obecnstva pochovali.

Socha kráľovnej v Territete. Aj v Territete, utesenom mestečku na brehu genfského jazera vo Švajciarsku, kde zosnulá kráľovná Alžbeta tak rada letúvala, tiež postavia kráľovnej sochu. Socha bude predstavovať kráľovnú ako sedi na pni jedného vyvaleného stromu, v lone s knížkou a zrak svoj upiera na ďaleké more. Sochu vyvedú v životnej veľkosti z bieleho karrarského mramoru. Odhalenie sochy odbývať sa bude na jar budúceho roku.

Hostia u jeho veličenstva kráľa. Jeho veličenstvo kráľa v Išli navštívili tieto dni dánsky kráľ Kristian, arcikňažna Alžbeta, (dcéra arcikň. Stefanie), Cumberlandská kňažna Thyra, schleswig-hollsteinská kňažna Maria Lujza, ďalej Juraj Vilhelm a Ján schleswig-hollstein

ské kniežatá. Jeho veličenstvo kráľ na počtu svojich hostov dal veľký obed. Hostia po pár hodinovom pobyte odcestovali do Gmundenu. — Jeho veličenstvo kráľ odcestoval potom s arcikniežatom Francom Ferdinandom a bavorskými kniežatmi Leopoldom Jurajom a Konradom do Radmeru (Štýrsko) na dvorné polovky. Na stanici Aussee panovníkov osobitný vlak stretnul sa s tým vlakom, na ktorom cestoval knieža Hohenlohe, kancellár nemeckej ríše. Kráľ pozval kn. Hohenloheho ku sebe a veľmi priateľsky ho prijal.

Inštalácia nového trenčianskeho fíšpána. Nového župana trenčianskej stolice Gejzu Osztroluczského dňa 10. t. m. vo štvrtok slávnostne inštalovali do úradu. Nového župana pri Kostolnej uvítal dr. Anton Schwertner, hl. slúžny trenčianskeho okresu, na čele banderiuma. Členovia stoličného zastupiteľstva na kočoch šli naproti županovi až po Kostolnú, odkiaľ potom slávnostným pochodom vtiahol nový župan do pekne ozdobeného mesta Trenčína, kde ho pri moste uvítal mešťanosta Ernest Ucsnay na čele mestskej rady a zastupiteľstva. Odtiaľto šiel pochodom na stoličný dom, kde o 11. hod. bola inštalovaná mimoriadna kongregácia, na ktorej dľa starého zvyku uviedli Gejzu Osztroluczského do županského úradu. Po inštalácii bola v mestskom hostinci „U barana“ veľká hostina.

Zblaznel pre 14. §. Vo Viedni na jednom rinku jeden elegantne odený pán zrazu začal rečniť a brešiať na Uhorsko napadnul 14. paragraf rakúskej ústavy, ktorým gróf Thun v platnosť uviedol v Rakúsku vyrovnanie, a konečne odporúčal sa obecnstvu, aby ho zvolilo za vyslanca do rajchsrátu. Na krik sbehlo sa veľké obecnstvo a policajt vidiac, že nešťastný človek potratil rozum, odviezol ho do blázince.

Odobierka. Bývalý fíšpán trenčianskej stolice Július Szalavszky dňa 1. t. m. odobral sa od úradníctva stolice, v jehož mene hl. č. notár Franc Barényi ďakoval bývalému fíšpánovi za tú priazeň, ktorú za úradovania svojho preukázal naproti úradníctvu. Szalavszky v svojej odpovedi osvedčil sa, že sa ho lúčenie boľastne týka a že len jedna okolnosť ho potešuje a síce tá, že jeho miesto zaujme taký muž, o jehož spravodlivosti a dobrých úmysloch je presvedčený.

Nebezpečná zásielka. V Budapešti na jednej pošte sluba Štefan Szöllössy štemploval listy a keď udrel razítkom na jedno papierové vrecúško, na ktorom stálo že je to vzorka bez ceny, zavznel obrovský výbuch. Plameň opálil sluhu na tváry a výbuch bol tak silný, že niektoré na pošte zamestnané ženské skoro omdlely. Vysvitlo, že vo vrecúšku bola výbušná bavlna, ktorá má desiatkrát takú silu ako pušný prach. Teraz hľadajú zasielateľa vrecúška, lebo výbušné látky nesmú sa zasielať vo vrecúškach s 5 krovou markou, ako to patričný zasielateľ urobil.

Obeť pohromy. Gazdu Ondreja Mindu v Zaskove zastihol na poli taký príval, že pokým prišiel domov tak povážlivo onemocnel, že na deviaty deň zomrel.

Pre lásku. V Budafoku 17ročná dcéra tamojšieho krémára Jána Witzu menom Betka a 24ročný syn tiež tamojšieho mäsiara M. Heinricha menom Martin zaľúbili sa a chceli byť svoji. Rodičia Martinovi ale nechceli privoliť k sňatku svojho syna, lebo že je Witz chudobnejší než oni a to zamilovanú Betku natoľko zaboľelo, že sa v zahrade svojho otca zastrelila. Jako sa o tom Martin dozvedel, bežal domov a zavierajúc za sebou dvere na chyži zvolal: „S Bohom rodičia, odpúšťam Vám!“ V nasledovnom okamihu zavznel výstrel. Keď vyvalili dvere Martin ležal už na dlážke v krvi. Strelil si do úst. Odviezli ho do nemocnice, kde ale o krátky čas zomrel. Žiaľ rodičov je k neopísaniu, menovite ale žiaľ rodičov mladého šuhaja je obrovský, lebo vedia, že ich zdráhanie vyhasilo život dvom milujúcim sa mladým ľuďom.

Odsúdený duellant. Jako známo, minulého roku v Lučenci jurista Izidor Klein v súboji šablou tak ťažko ranil Bélu Kolénera, syna to jedného všeobecne váženého kupca, že mladý človek na druhý deň zomrel. Jako teraz z Balassa-Darmot píšú, tamojší súd Kleina posúdil na jeden rok do štátneho väzenia. Obžalovaný jako i kráľ. fiškál appellovali.

Požiar. V Slovenskom Gurabe (prešp. st.) vypukol tieto dni požiar, ktorému padly v obeť tri zbožím naplnené pajty. Zhorelo asi 600 krížov zbožia. Len hasičskej pomoci jest čo ďakovať, že požiar nenarobil väčšej škody.

Pamiatka zkazy Lučenca. V Lučenci peknu smútočnou slávnosťou zasvätili dňa 8. t. m. 50ročnú pamiatku hroznej zkazy mesta r. 1849. v auguste. Ruský generál Grabbe so svoju silou ležal pri Lučenci, keď niekoľko gárdistov napadlo viac ruských dôstojníkov a vojakov a povraždili ich. Medzi zavraždenými bol i ruský knieža Petrovský. Rusi sa strašne pomstili. Kozáci vtrhli do mesta a tých, ktorí vojakov usmrtili, pochytili a hnali do hrobitova, kde ruskí vojaci pochovaní boli. Tu potom za nočnej chvíle a pri svetle fakiel gárdisti holými rukami museli vyhrabať už hnijúce mrtvole, ktoré potom na druhý deň, 8. aug. Rusi slávnostne pochovali. Po pohrabe generál Grabbe z trestu dal dvom kozáckym plukom dovolenie, aby rabovať mohli. Kozáci všetko odniesli čo sa dalo a čo už odniesť nestačili, zničili. To však ešte nebolo dost. Kozáci totiž v noci na ôsmych stranách podpálili mesto. Z 500 domov len asi 30—40 domov ostalo. Celý Lučenec ľahnul popolom. Rabovaním a požiarom zapríčinenú škodu cenia na päť millionov zlatých. Obyvateľstvo, ktoré vtedy 6000 duší počítalo, ratovalo sa z mesta a po hroznom spustošení sotva 2000 duší vrátilo sa medzi rummy. — No s pomocou Božou Lučenec prestál i túto pohromu a za uplynutých 50 rokov opäť zkvitnul a teraz je ešte väčšie a peknejšie mesto, ako bolo pred ruskou inváziou.

Bláznivé huby. Z Lvova oznamujú, že v Poltave štrnásť mládencov dostalo krče od bláznivých húb. Deviaty už zomrel a piati ešte zápasia so smrťou. Mládenci boli na jednej spoločnej hostine a tu jedli smažené hríby, o ktorých pozdejšie vysvitlo, že boly natahle. Vrechnosť zaviedla vyšetrovanie.

Svedomitá nazarénka. Veľmi často sa stáva, že daktorý človek, ktorý bol svojich blížnych oberal, keď sa stal nazarénom, patričným nahradil škodu. Tak sa stalo aj teraz v Orosháze. Vdova Jána Szabóva, pokým sa nestala nazarénkou, oškodila mnoho ľudí, nadobudnúc si takto vyše desiat tisíc zlatých majetku. Keď sa však neskôr stala nazarénkou, oľutovala svoje hriechy a rozličné klamstvá počaly jej svedomie hrýzť. Chcela vrátiť oškodeným nepravým spôsobom nadobudnuté peniaze, ale ich nemohla vypátrať. Fanatickú nazarénku natoľko trápilo svedomie, že sa obesila. Zanechala po sebe jeden list, v ktorom prosí, aby vrchnosť jej majetok podelila medzi tých, ktorých ona za života oškodila.

Utekajú z Ameriky. Už mnoho ráz pisali sme, že v Amerike vystahovaleci trú biedu, lebo sa už tie „zlaté časy“ i v Amerike minuly a ťažko dostať tam prácu človeku cudziemu. Že je tomu tak, vysvitá i z hodnoverných výkazov amerických, dľa ktorých v mesiaci máji a júni vrátilo sa do Európy vyše 40.000 ľudí. Zutekali z Ameriky, lebo pre veľkú konkurenciu murínskych a menovite čínskych robotníkov nedostali žiadnej práce, a tak museli sa vrátiť do starej vlasti.

Klamstvo s uhorskými štátnymi papierami. Vo Viedni v jednej banke jakýsi klamár zamenil vyše tisíc takých strižkov (kupónov) s uhorských štátnych papierov, o ktorých pozdejšie vysvitlo, že sú poslepované s takých kusov kupónov, ktoré už boli raz zamenené. Viedeňská polícia uvedomila budapeštiansku o klame a táto hneď objavila, že klamstvo spáchal istý Štefan Gagitscher, bývalý účtovný úradník pri uhorskom finančnom ministerstve. Gagitschera už aj chytili v Štýrskom Hradci a posadili do chládku.

Ušli. Ladislav Fries 28ročný notársky pomocník v obci Kubach (Liptovská) tieto dni soberúc daňové knižky odobral sa od notára Antona Pongrácza, že ide inkassovať do obci daň. Medzitým aj notárova 50ročná manželka odobrala sa od svojho manžela, že ide navštíviť svojho dospelého syna v Slavonii. Tu zrazu dostane Pongrácz jednu dopisnicu z Parížu, na ktorej ho jeho bývalý pomocník a jeho manželka uvedomujú, že šťastne došli do Paríža a že sa tam veľmi dobre cítia. Prekvapený notár až teraz prezrel daňové knižky, z ktorých videl, že Fries niekoľko sto zlatých defraudoval na trovy parížskej cesty.

Nešťastie na poľovke. Aurel Rezszy hlavný policajný kapitán v meste Zenta, šiel poľovať. Jako však schádzal s voza, padnul na svoju flintu, ktorá vypálila a nábitok vrazil kapitánovi do brucha. Nešťastný človek na druhý deň rano bol už mŕtvý.

Prosba jednej obce. Čongrádska obec Šándorfalva upravila na ministerského predsedu prosbu, v ktorej ponosujú sa, že jej obyvateľstvo, počítajúce 3500 duší, má len šesťsto jutár poľa a tak nemá kde vyvinúť svoju pracovnú silu, prosí, aby vláda na základe osobitného zákona 52.000 jutár poľa expropriovala z majetku markgrófa Pallaviciniho a potom rozdala medzi občanov.

Čechov nepúšťajú do Pruska. Pruská vláda naložila colným úradníkom a pobraničnej žandarmerii, aby neprepúšťali cez hranicu takých Čechov, ktorí sa chcú v Prusku osadiť. Následkom tohoto zákazu tieto dni neprepustili cez hranicu jedného ostravského pivovarářho, ktorý sa chcel v Pruskom Sliezsku osadiť.

Vyšetrovanie pre inkvisíciu v Móči. Tým úradníkom, ktorí tak nemilosrdne inkvirovali ľudí v Móči, zaiste ich neľudskosť presadne. Ministerský predseda Széll ako minister vnútra upravil totiž na komárňanskú stolicu nariadenie, v ktorom ostro posudzuje stoličnú administráciu pre móčanskú inkvisíciu a nakladá, aby výbor bez meškania zaviedol disciplinárne vyšetrovanie proti podžupanovi Dionýsovi Gbiczemu a aby hlavného slúžneho Ludvika Konkoly-Tegeho čo bezprostredného predstaveného vinného slúžneho Szabóva postavil pod disciplinárku a vyzdvihol z úradu. Administratívny výbor na základe tohoto ministeriálneho nariadenia jednoblasne uzavrel zaviesť proti podžupanovi a hlavnému slúžnemu disciplinárne vyšetrovanie a zároveň tohoto posledného vyzdvihol z úradu.

Kúpiť chcú Margitský ostrov. Jedna anglická spoločnosť arcikniežatu Jozefovi ponukla za Margitský ostrov pri hlavnom meste deväť millionov frankov. Angličania otvorili by na ostrove svetové kúpele a sriadili by ostrov s nákladom viac millionov zlatých. Arciknieža Jozef, ktorý svojím časom za tri milióny zlatých ponukol ostrov hlavnému mestu, ešte nerozhodnul, či prijme nabídku.

Zajímavý prípad ztraty pamäti, pričom schopnosť správneho počítania bola zachovaná, uvedený je v jednom lekárskom časopise. Dvadsaťročný muž, ktorý ochorel na zapálenie mozgovkej blany, ztratil po vyzdravení úplne pamäť. O tom čo sa pred nemocou stalo, nemal ani tušenia. Tiež dojmy prítomnosti účinkujú na neho prchavo. Tým podivnejšie je, že ráčanie je mu bračkou jako pred nemocou. Zná všetky číslice a užíva tieto, jako sa tomu bol v škole naučil. Oproti tomu stálo mnoho práce priviesť ho k poznaniu najvšednejších a najpotrebnejších predmetov každodenného života, a ku ich užívaniu. To podarilo sa len z čiastky, — svoju ženu a dieťky ale doteraz nepozná.

Nové povolanie kynie mladým mužom priaznivého zovňajška v zemi dollárov. Výstredné dcéry majetných rodičov venujú svoju prvú náklonnosť veľmi často ctiteľom, ktorí najmenej toho zasluhujú svojou povahou a svojimi názormi. Jestli otec vidí, že rozumnou domluvou dcéruške hlavu nenapraví, nastúpi s ňou ďalšiu cestu, behom ktorej sa ku spoločnosti pridruží neznámy elegantný a vzdelaný muž, v ktorého spoločnosti mladá dáma zabudne na svoj „veľký“ žiaľ. Sotva sa pokus zdaril, dostane neodolateľný sprievodca od otca vyjednanú summu za zdarenú „liečbu“, a zmizne pod nejakou vhodnou zámienkou, potom sám otec vyhľadá pravého zata, ktorého považuje za muža schopného ku založeniu šťastného a spokojného manželstva.

Strašná odplata. Hrozný prípad udal sa v obci Počaj pri Veľkom Várade. Peter Szakáll bol tam zámožným gazdom, ale veľké kamarátstvo vyviedlo ho na nivoč. Žiromal zmenky každému, a tak celé jeho imanie vyšlo na bubon. Na licitácii Ján Morvay, hospodár z Békéšu, kúpil jeho majetok, ale sľutujú sa nad Szakállom, dovolil mu, aby ostal v dome a vydal mu ešte kus poľa, aby sa žiť mohol. Morvay riadne v Békéši býval, tieto dni však prišiel do Počaju, aby si obzrel výsledok žatvy. Szakáll za jeho dobrodenie odslúžil sa mu tak, že keď si Morvay večer ukonaný ľahnul na dvore pod jeden stoh sena a usnul, Szakáll vyniesol z domu veľkú sekeru a vykopajúc pri spiacom Morvaymu hlbokú jamu, aby svoju obeť zahrať mohol, sekerou dvakrát uderil spiaceho gazdu po hlave, ktorého ale predsa neusmrtil, len ťažko ranil. Na krik raneného sbehlí sa susedia a keď Szakáll videl, že už utiecť nemôže, bežal do zahrady a tu sa na jeden strom obesil. Lekári nemyslia, že Morvay ozdravie, lebo vrah mu strašne dorúbal hlavu.

Telefon medzi Európou a Amerikou. Tomáš Edison zaoberal sa poslednú dobu hojne s otázkou telefonického spojenia starého sveta s novým a došiel vraj k výsledku veľmi uspokojivému. Umiestni v Atlantickom oceáne v istých vzdialenostiach majáky, ktoré použije ako nosičov telefonového kábelu. Majáky tieto obsahujú dômyslne konštruované silivé aparáty a slúžia zároveň za posilnenie prúdu. Je otázka či sa tento plán ozaj podarí a či sa telefon vyplatí.

Najväčší zveríneč. Za najväčší zveríneč sveta považuje sa londýnsky v Regent-Parku. Je tu 2500 zvierat najrozličnejších druhov, a síce 7000 ssavecov a rýb, 450 obojživelníkov a 1450 vtákov. Pravda tento obrovský počet zvierat potrebuje i obrovskú zásobu potravy a čo sožerú tiež není nezajímavé. Minulého roku sožraly 250 koní, 150 kôz a baranov, 20.000 vajec, 1200 tuctov banánov, 1100 kilov hrozna, 15.000 pomarančov a 6000 litrov mlieka. Menovite mnoho rýb sožraly: 2500 funtov uhorských štúk, 40.000 funtov väčších a 12.000 menších rýb a 650 funtov rakov bez klepiet. Toto hostenie stálo 5000 funtov šterlingov, tedy v našich peniazoch 60.000 zlatých. Zo vstupného minulého roku mala správa zverinca 14.306 funtov šterlingov, počet navštevovateľov obnášal 626.228.

Krádež. Do bytu Šimona Zugmanna pekárskeho majstra v Trenčíne vlámali sa jakýsi zlodeji a z jedného fioka ukradli tam uložených 1400 zlatých. Zlodejov ešte nechytli.

Veľké železničné nešťastie stalo sa na stanici Juris-Sur-Orge pri Paríži vo Francúzsku. Do Nantesu jachajúci expresný vlak srazil sa s jedným osobným vlakom. Sedemnást ľudí zomrelo a 73 cestovateľov utrpelo nebezpečné úrazy. — V Severnej Amerike pri Stratforde srútil sa jeden vlak s jedného 70 stôp vysokého dreveného mostu. Na vlaku bolo 47 cestovateľov, z ktorých 36. zahynuli.

Knieža-primas v Budapešti. Knieža-primas Vaszary, ktorý teraz v Balaton-Fürede letuje, i so svojím tajomníkom Kohlom pride tieto dni do hlavného mesta, kde dňa 15. augusta v kaplne primasskej paloty za opáta vysväti dra Antona Nemeša, farára v budínskom hrade. 18. augusta v deň narodenín jeho veličenstva bude pontifikovať pri slávnostnej omši v Matiašovom chráme a dňa 20. augusta v sviatok sv. Štefana viešť bude processiu sv. Pravice. Po sviatku sv. Štefana primas vráti sa zas do Balaton-Füredu.

Úskoci v Spiši. K tohoročnej assentírke v spišskej stolici zo 4501 vojopovinných dostavilo sa len 2474, lebo 2027 mladíkov je v Amerike.

Ruža z krvavej pôdy. Od dávnych časov sú sady Vatikánu v Ríme chýrečné pre ruže, ktoré kvitnú bujne a skvejú sa tmavou červenou farbou, podobnou červenavému samatu a vydávajú podivnú vôňu, tak že za najskvostnejšie výrobky ružovej kultúry celej Európy môžu byť považované. Pre milovníkov ruží zaujímavé bude vedieť, čo jakýsi Angličan, sliediaci po večnom meste Ríme vypátral o týchto takzvaných „čiernych ružiach“ Vatikánu. Tento Angličan totižto tvrdí, že vraj pápežský zahrádznik polieva tieto ruže krvou. Tiež v Anglicku rastie neobvyčajne krásna kvetina, o ktorej ide povesť, že sa darí len v pôde pohnojenej krvou. Táto kvetina rastie len v okolí Neumarketu, v prastarej priekope okolo mesta. V tejto priekope, ktorá bránila prístup nepriateľa ku mestským hradbám a v ktorej pochované bolo množstvo ľudských mrtvol, vyrastá táto kvetina v najväčšej nádhere. Kvitne v mesiacoch v júni a júli, v ktorú dobu na stá ľudí putuje z mesta k „čertovmu jarku,“ aby trhali skvejúce sa kvety.

K U O B R Á Z K U .

Pohrab v Ríme za dávnych časov.

Asi v tom čase, keď sa republikánska štátna forma v starom Ríme blížila ku koncu a monarchické sriadenie štátu klesnilo si cestu, v prvom stolytí pred narodením Krista, i pálenie mrtvol namiesto pochovávanía do zeme začalo sa všeobecne rozširovať. Za rozličných slávností zanesená bola mrtvola tak ako prv na miesto pohrabu, tu ju položili na hranicu dreva a keď vyhasnul posledný uhlík, pozostatky, prach s mrtvoly opatrne sobjerali do jednej schranky, urny. Ku trvácnemu zachovaniu týchto sebránok bohatí a zámožní Rimania dávali si stavať zvláštne sklepenia, pivnice pre pozostatky svoje a svojich pokrevných až po oslobodených a otrokov. Kto ale nemal prostriedkov ku stavbe takejto budovy, ten si mohol už za svojho života zabezpečiť miestočko pre svoj prach vo verejnej pivnici pre urny. Tie mnohé stá výklenkov pre uloženie sebránok s prachom, ktoré sa nachodily v stenách týchto podzemných miestností, podobaly sa holubícom, prečo ich Rimania nazvali „Kolumbariami“ (columba = holub). Ako klassický príklad tohoto zariadenia možno vidieť ešte i dnes r. 1726 najdené Kolumbarium pre oslo-

bodencov cisárovnej Livie, manželky Augustusa na ulici Appiuskej.

Takéto „Kolumbarium“ predstavuje nás obrázok. Nastal posledný akt uloženia zemských pozostatkov zomrelého. Jeden zpomedzi pokrevných za žiaľnych zvukov flaut doniesol urna s prachom zomrelého ku výklenku — posledné vzdychy, zabolenie srdca a tichý pochod kráča zase zpät na svetlo Božie, flauty zamĺknú, fakle zhasnú a život opäť vstupuje do svojho práva. Tabula na výklenku zvečňuje mená zomrelých pre pamiatku pozdejšíim pokoleniam.

K OBVESELENIU.

Mal pravdu.

Mladá pani: Pán doktor, dajte mi dobrú radu, ľúbila by som ísť do kúpeľov.

Doktor X.: A do jakých kúpeľov by ste chceli ísť?

Mladá pani: Na každý päd do takých, kde by bola dobrá spoločnosť: neviete, kam chodia mladé ženské?

Doktor X.: Ta, kde mladí páni.

Prirodzený následok.

Pán A.: „No, teraz, pane B., keď ste už vyhrali váš process o dedictvo, nepochybne sa vydáte na väčšiu cestu po Europe?“

Pán B.: „Ah, nie, potešenia toho dopraje si nepochybne môj advokát!“

Prezradil sa.

A.: Ah, Bože, ale som len somár!

B.: To je už pravda!

A.: Pane! To je bezočivosť!

B.: Však ste sa sami tak nazvali.

A.: To som len tak povedal, a nemyslel.

B.: Ja som to zase myslel, a nepovedal.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 10. augusta.

V budapeštianskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 72, zadok 80, polievková

76, jazyk 72, obličky, ľadviny 90, čistené 200 krov za 1 klgr. — *Baranina:* predok —, zadok — krov za 1 klgr. — *Teľacina:* 72, lopatka 65, stehno 90 krov za 1 klgr. — *Bravčovina:* 68, stehno a lopatka 76 krov za 1 klgr. — *Šunka:* pražská 90, surová 68 krov za 1 klgr.

Masť: Sviňská 62 krov, loj 58 krov, slanina ku roztopeniu 58 krov a husacia masť 120 krov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 50, sliepku 85, kohúta 75 krov. Za jednu tučenú kačku 120, za tučenú hus 240 krov. — *Očistená drúbež:* kura 55, sliepka 80, kapúň — krov, hus 180 (za jeden klgr. — krov), morka za kus — krov, a kačka za kus 100 krov.

Vajcia: Ku vareniu väčšie 43 kusov za 1 zl., menšie 9 kusov za 20 krov, ku čaju 4 kusy za 10 krov.

Ryby: Kapor 60, sumec 90, štika 60, zubáč 80, jesater 200, okúň — krov. Raky: kus za 12 krov.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 90, ku čaju 120 krov za 1 klgr. Brindza 20 krov za kilo. — Smotana 24 krov za liter. — Pár holubov 30 krov, divá hus —, divá kačka 70, jarabica — krov za kus. — Zajac za kus —zl. — krov. — 1 klgr. divej svine — krov, srny 300 krov. — Zemiaky nové 3 kr. za klgr.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
zlat.	14.60	14.00	13.50	12.70	12.20	11.90

číslo:	6	7	7½	8
zlat.	11.30	9.70	7.20	5.90

Pšeničné otruby drobné po zl. 4.40, hrubé po 4.30.

Zeleniny: *Zemiaky* ružiaky zl. 1.60—2.30, žlté zl. 2.60—3.00, rožky zl. 2.80—5.00, biele zl. 3.00—3.10 za metr. cent *Kapusta* (v hlávkach) zl. 2.00—4.00 m. c. *Cibula* zl. 2.00—4.00 m. c. *Zeler* 100 kusov zl. 40—50.

Strova: *Hrach* nový 8 kr., čistený starý 6—14 krov za liter. *Šošovica:* domáca 7—9 za klgr. *Rižu* 10 krov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 13—18 krov, čierny 11—14 krov za kilogrammu.

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 10. augusta.

Obilie	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75—80	—	—	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3200.—	3225.—
" peštianska	75—80	8.35	8.95	Uhorská zlatá renta 4%	118.50	118.85	Pešť. uh. kupec. b.	1451.—	1454.—
" stolnobelehradská	75—79	—	—	" korunová renta 4%	96.40	96.90	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8350.—	8400.—
Raž (žito)	70—72	6.40	6.70	Uhorská regálové úpisť 4½%	100.25	101.00	Šalgó-tarjána baňa na uhlie	319.00	321.00
Jačmeň na krm	60—62	5.60	5.85	" premiové úpisť	162.50	163.00	Záložné listy.		
" na pátku	62—64	6.00	6.75	Uhorská tisko-segedínska požička 4%	140.25	141.25	Uhorského pozem. úverového ústavu 4%	95.00	96.00
Ovos	64—66	7.00	7.00	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	120.75	121.75	Uhorského úver. záložného ústavu 4½%	100.00	101.00
Kukurica	39—41	5.40	5.70	Spoločná požička v bež. peniazoch 4½%	94.75	95.50	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	120.50	121.50
" na várku	—	4.70	4.75	Žreby.			Clásky dukát.	5.67	5.72
Čierne	—	4.15	4.45	Spolku „Jó sziv“	3.40	3.80	Dvadsať-frankovník	9.53	9.57
Repica	—	11.50	12.00	Uhorského „Červeného kríža“	10.00	10.50	Nemecká ríšska marka	58.80	90.87
Ďatelínové semä, luc.	—	36.—	40.—	Bakúskeho	21.00	21.50	Striebro	—	—
" červené	—	—	—	Bazilika	7.05	7.45			
Sviňská masť peťfarska	—	48.00	48.50						
" vltiecka	—	—	—						

Platný od 1. mája 1899.

Vozný železničný poriadok

Platný od 1. mája 1899.

Kassa — Oderberg.							Oderberg — Kassa.								
Stanice	triedy	osob. vlak		osob. vlak		osob. vlak	Stanice	triedy	osob. vlak		osob. vlak		osob. vlak		
		1-III.	1-II.	1-III.	1-III.				1-III.	1-II.	1-III.	1-III.			
Kassa	ind.	8:40	4:34	6:30	10:20	1:12	4:00	Oderberg	ind.	6:12	8:26	10:50	12:19	5:50	1:08
Tihany órh.	>	*8:48	—	—	*10:27	—	—	Karwin	érk.	7:00	9:06	11:20	12:43	6:17	1:31
Sz.-István mh.	>	8:59	—	6:44	10:37	—	4:15	Teschen	>	7:40	9:40	11:42	1:03	6:40	1:48
Terebó órh.	>	*9:08	—	—	*10:45	—	—	Trzynietz	>	—	10:01	12:01	1:16	7:01	1:59
Abos	érk.	9:13	4:53	6:54	10:50	1:32	4:26	Jablunka	>	—	10:25	12:18	1:33	7:21	2:16
Nagy-Ladna órh.	ind.	*9:29	—	—	*11:07	—	*4:48	Csácza	ind.	7:30	—	12:55	2:05	7:58	2:48
Kis-Ladna	>	9:37	—	7:11	11:15	—	4:51	Krasznó	>	7:46	—	—	2:21	8:15	3:04
Ó-Ruzs. órh.	>	*9:42	—	—	*11:20	—	*4:56	Ochodnicza órh.	>	*7:52	—	—	*2:26	*8:21	—
Hámor mh.	>	9:54	—	7:24	11:32	—	5:08	Kiszuczta-Ujhely	>	8:01	—	1:29	2:33	8:29	3:16
Pbónixh mg.	>	*10:06	—	—	*11:44	—	*5:20	Kis-Rudina órh.	>	*8:06	—	—	—	*8:34	—
Margitfalu	érk.	10:11	5:30	7:37	11:48	2:16	5:24	Zsolna	érh.	8:15	—	1:44	2:46	8:43	3:28
Istvánhuta	ind.	10:29	5:41	7:50	12:05	2:28	5:43	Várna	ind.	8:45	—	2:18	3:14	9:19	4:26
Kluknó órh.	>	*10:34	—	—	*12:09	—	*5:47	Sztrecsnó mh.	>	*8:49	—	—	*3:18	*9:25	*4:31
Krompach	>	10:43	5:49	7:59	*12:17	2:37	5:56	Ruttka	érk.	9:01	—	2:27	3:30	9:40	4:45
Szepes-Olaszi	érk.	10:56	5:57	8:08	12:29	2:46	6:08	Szucsány	ind.	9:18	—	2:47	3:51	—	5:09
Oleznó órh.	ind.	*11:05	—	—	12:38	—	*6:17	Turán	>	9:24	—	—	3:57	—	5:15
Haraszt mh.	>	*11:12	—	—	*12:46	—	*6:25	Suttó órh.	>	*9:29	—	—	*4:03	—	*5:21
Márkusfalva	>	11:22	*6:14	8:28	12:58	3:05	6:36	Kralován	érk.	9:37	—	3:05	4:10	7:30	5:29
Igló	érk.	11:36	6:24	8:40	1:13	3:16	6:50	Sztankován órh.	ind.	*9:44	—	—	*4:16	*7:35	*5:36
Szepes-Süm. órh.	ind.	*11:47	—	—	*1:40	—	*7:10	Fenyóháza	>	9:49	—	*3:12	4:21	7:42	5:41
Hadusfalva órh.	>	*11:53	—	—	*1:47	—	*7:18	Gombás mh.	>	*9:54	—	—	*4:25	*7:50	*5:45
Káposztafalu	>	12:05	—	9:09	1:59	3:36	7:32	Hrboltó órh.	>	*10:00	—	—	*4:31	*7:59	—
Schavnyik órh.	>	*12:10	—	—	*2:04	—	7:37	Rózsah. fonógyár	>	10:05	—	—	4:36	8:06	5:56
Gánócz mh.	>	*12:22	—	9:25	2:17	—	7:49	Rózsahegy	érk.	10:08	—	3:27	4:39	8:10	6:00
Szepes-Szombat órh.	>	*12:27	—	—	*2:22	—	*7:53	Liszkfalu órh.	ind.	*10:17	—	—	*4:45	*8:23	*6:10
Poprad-Felka	érk.	12:30	7:00	9:30	2:25	3:55	7:56	Liptó-Tepla	>	10:24	—	*3:37	4:52	8:33	6:18
Batizfalu	ind.	—	—	9:55	—	4:21	8:16	Kis-Olaszi mh.	>	10:30	—	—	4:58	8:41	6:25
Lucsivna-fürdő mh.	>	—	*7:29	*10:03	—	*4:28	*8:23	Liptó-Tarnócz mh.	>	10:39	—	—	5:07	8:52	6:34
Csorba	érk.	—	7:40	10:18	—	4:42	8:38	Liptó-Szt.-Miklós	érk.	10:45	—	3:53	5:13	9:00	6:40
Vágfalva	ind.	—	—	10:31	—	5:00	8:51	Okolicsnó órh.	ind.	*11:01	—	—	*5:28	—	—
Vychodna	>	—	—	10:42	—	5:11	9:01	Szt. I.-Pottornya mh.	>	11:07	—	—	5:34	—	7:02
Király-Lehota mh.	>	—	—	11:01	—	5:29	9:18	Liptó-Ujvár.	>	11:14	—	4:11	5:41	—	7:09
Liptó-Ujvár.	>	—	—	11:13	—	5:42	9:25	Király-Lehota mh.	>	11:22	—	—	5:48	—	7:17
Sz. I.-Pottornya mg.	>	—	—	11:18	—	5:48	9:30	Vychodna	>	11:44	—	—	6:06	—	7:36
Okolicsnó órh.	>	—	mieš. v.	*11:22	—	*5:53	—	Vágfalva	>	11:57	—	—	6:18	—	7:47
Liptó-Szt.-Miklós	érk.	—	7:35	11:28	—	6:00	9:40	Csorba	érk.	12:10	—	4:45	6:30	—	7:58
Liptó-Tarnócz mh.	ind.	—	7:44	11:45	—	6:21	9:55	Lucsivna fürdő mh. ind.	*12:23	—	4:56	*6:43	—	*8:12	
Kis-Olaszi mh.	>	—	7:55	11:54	—	6:30	10:04	Batizfalu	>	12:36	—	—	6:51	—	8:20
Liptó-Tepla	>	—	8:03	12:00	—	6:36	10:10	Poprad-Felka	érk.	12:45	3:00	5:10	7:00	8:40	8:30
Liszkfalu órh.	>	—	*8:12	*12:06	—	*6:42	*10:16	Szepes-Szombat ór. ind.	R vlak	*3:08	—	—	*8:43	*8:48	
Rózsahegy	érk.	—	8:19	12:11	—	6:47	10:20	Gánócz mh.	Poprad	3:14	—	—	7:19	*8:48	8:53
Rózsah. fonógyár	ind.	—	8:32	12:17	—	6:56	10:26	Schavnyik órh.	>	1:00	*3:26	—	—	*4:00	9:04
Hrboltó órh.	>	—	*8:39	*12:21	—	*7:00	—	Káposztafalu	>	1:19	3:37	—	7:33	4:07	9:09
Gombás mh.	>	—	*8:48	*12:27	—	*7:06	*10:35	Hadusfalva órh.	>	—	*3:48	—	—	*4:18	*9:16
Fenyóháza	>	—	8:58	12:33	—	7:12	10:41	Szepes-Sümegh órh.	>	—	*3:55	—	—	4:25	*9:21
Sztankován órh.	>	—	*9:03	*12:36	—	*7:16	*10:45	Igló	érk.	1:24	4:00	—	7:50	4:30	9:25
Kralován	érk.	—	9:10	12:41	—	7:21	10:50	Márkusfalva	ind.	1:51	4:27	—	8:15	4:53	9:49
Suttó órh.	ind.	—	—	*12:50	—	*7:31	*10:59	Haraszt mh.	>	—	*4:36	—	—	*5:02	*9:56
Turán	>	—	—	12:57	—	7:38	11:06	Oleznó órh.	>	—	*4:43	—	—	*5:09	*10:03
Szucsány	>	—	—	1:03	—	7:44	11:12	Szepes-Olaszi	érk.	2:08	4:50	—	8:33	5:16	10:08
Ruttka	>	—	8:00	—	1:10	7:51	11:19	Krompach	ind.	2:19	5:05	—	8:47	5:30	10:21
Sztrecsnó mh.	ind.	*8:15	—	*1:37	—	*8:25	11:46	Kluknó órh.	>	—	*5:11	—	—	*5:36	*10:27
Várna	>	8:24	—	1:43	—	8:31	11:51	Istvánhuta	>	2:29	5:17	—	8:56	5:42	10:32
Zsolna	érk.	8:34	—	2:52	—	8:40	12:00	Margitfalu	érk.	2:37	5:27	—	9:05	5:52	10:41
Kis-Rudina órh.	ind.	*9:04	—	—	—	*9:21	—	Pbónixhuta mh.	ind.	—	*5:36	—	—	*5:58	*10:47
Kiszuczta-Ujhely	>	9:11	—	2:33	—	9:27	12:48	Hámor mh.	>	—	5:41	—	9:21	6:11	*10:58
Ochodnicza órh.	>	*9:18	—	*2:38	—	*9:33	—	Ó-Ruzsin órh.	>	—	*6:00	—	—	*6:22	*11:08
Krasznó	>	9:25	—	2:45	—	9:41	1:00	Kis-Ladna	>	—	6:07	—	9:36	6:30	11:14
Csácza	érk.	9:40	—	2:53	—	9:55	1:13	Nagy-Ladna órh.	>	—	*6:13	—	—	*6:36	*11:19
Jablunka	>	10:21	5:18	3:29	—	10:36	1:44	Abos	érk.	3:17	6:25	osob. 9:20	9:50	6:48	11:29
Trzynietz	>	10:44	5:43	3:45	—	11:03	2:00	Terebó órh.	ind.	—	*6:42	*9:24	—	*7:06	—
Teschen	>	10:53	2:45	3:55	3:40	11:18	2:11	Szt.-István mh.	>	—	6:52	9:33	10:06	7:15	11:43
Karwin	>	11:21	3:18	4:19	9:09	11:54	2:31	Tihany órh.	>	—	*7:02	*9:42	—	*7:23	—
Oderberg	>	11:50	4:00	4:45	9:45	12:25	2:55	Kassa	érk.	3:47	7:10	9:25	10:20	7:30	11:55

Kralován — Arvaváralja — Szuchahora.					Szuchahora — Arvaváralja — Kralován.										
Stanice	mieš. v.		Stanice	mieš. v.		Stanice	mieš. v.		Stanice	mieš. v.					
	1-III.	1-III.		1-III.	1-III.		1-III.	1-III.		1-III.	1-III.				
Kralován	in	10:00	4:30	Arvaváralja	ér.	11:45	6:16	Szuchahora	ér.	6:15	Medzibroggy	in.	*9:18	*5:22	
Párnicza	>	10:28	5:00	Dluha	in.	12:25	6:55	Ljeszek	in.	6:55	2:50	Bezine órh.	>	*9:28	*5:32
Isztebné mh.	>	10:37	5:09	Kriva órh.	>	*12:39	*7:09	Trsztena	>	7:13	3:10	Alsó-Kubin	in.	9:39	5:43
Nagyfalu	>	10:47	5:19	Podbjel	>	12:48	7:18	Turdossin	>	7:35	3:37	N.-Biszterecz	>	11:10	5:57
N.-Biszterecz	>	*10:54	*5:26	Nizsna órh.	>	*12:59	*7:39	Nizsna órh.	>	*7:53	*3:55	Nagyfalu	>	*11:15	6:02
Alsó-Kubin	ér	10:59	5:31	Turdossin	>	1:27	7:51	Podbjel	>	8:06	4:11	Isztebné mh.	>	11:27	6:13
Bezine órh.	>	*11:24	*5:55	Trsztena	>	1:54	8:10	Kriva órh.	>	*8:13	*4:18	Párnicza	>	11:37	6:23
Medzibroggy	>	*11:34	*6:05	Ljeszek	>	2:10	8:36	Dluha	>	8:37	4:42	Szuchahora	ér.	11:55	6:39
				Szuchahora	ér.	9:10	9:10	Arvaváralja	ér.	9:02	5:07	Kralován	>	12:20	7:03

Hrube čísla značia nočné hodiny. * Podmienečne vlak zastane

Tlačou cis. a krát. dvornej knižničiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.